

Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu
İSO Meclis toplantısına konuk oldu

Bahçivan: “Öngörülebilir para politikası, sanayici ve üretim hayatımız için en temel çıpa olmalıdır”

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, küresel ekonomik iklimin Türkiye ekonomisinin aleyhine dönmekte olduğuna, ihracatçı sanayi sektörünün ve ekonominin bu durumdan asgari düzeyde olumsuz etkilenmesi için bugünden itibaren önlemlerin alınması gerektiğine dikkat çekerek “İhracat pazarları bozulurken sanayici finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı” diye konuştu.

Bahçivan: “Yüksek faiz en çok muzdarip olduğumuz konulardan biri. Ancak ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan birtakım adımlar, kısa vadede yüksek faize dönük bazı çözümler getirirse dahi, oluşturduğu güven kırılmalıkları, beklentilerdeki bozulmaların etkisiyle daha uzun vadede hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırmakta hem de maliyetini artırmaktadır. Bu nedenle, güçlü, öngörülebilir bir para politikasının orta ve uzun vadede sanayimize, reel sektörümüze katkı verecek en temel çıpaların başında geliyor.”

Bahçivan: “2021’de sanayicilerin bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara olan borçlarının artması da yeni bir durum olarak dikkat çekiyor. Sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödemeler risklerine işaret etmesi bakımından endişe yaratıyor.”

Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu: “Merkez Bankası olarak arz sürekliliği ve cari fazla kapasitemizi destekleyecek finansal koşulları oluşturmayı amaçlayan sanayi dostu hedefli politikalarımızla yanınızda olmaya devam edeceğiz.”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi’nin temmuz ayı olağan toplantısı, “Reel Kesimi Destekleyen Nitelikli Finansman Politikalarının Üretim ve İhracat Açısından Önemi” ana gündemi ile Odakule Fazıl Zobu Meclis Salonu’nda gerçekleştirildi. İSO Yönetim Kurulu

Başkanı Erdal Bahçivan'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, önümüzdeki dönemde büyümede yavaşlamanın talep kanalıyla, yükselen faizlerin finansman koşulları kanalıyla, yüksek enerji fiyatlarının ise maliyet kanalıyla ülke ihracatını olumsuz etkileyeceğine dikkat çekerek “Buna dolardaki güçlenmenin parite avantajımızı azaltma, hatta tersine çevirme riskini de eklemek gerekir. Tüm bunlar, uzun bir dönem lehimize olan küresel ekonomik iklimin, aleyhimize dönmekte olduğuna ve bu nedenle ihracatçı sanayimizin ve genel olarak ekonomimizin en az şekilde olumsuz etkilenmesi için bugünden çerçevesi iyi belirlenmiş adımların atılması, önlemlerin alınmasının gerektiğine işaret ediyor. Özetle; ihracat pazarları bozulurken sanayici finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı” diye konuştu.

Yüksek faiz, muzdarip olduğumuz konulardan biri

İSO olarak ekonomide yatırımların, ihracatın, istihdamın artması bağlamında en çok önemsedikleri başlıkların fiyat istikrarı ve finansal istikrarın önemi ve korunması olduğunu vurgulayan Bahçivan, “Zira biz enflasyonun geçmişte olduğu gibi bugün de ne sanayicilerimize ne de diğer ekonomik aktörlere menfaat sağlayacağına inanmıyoruz. Sanayicilerimizin temel görevi olan sürdürülebilir yatırımları hayata geçirmenin, iş ve aş üretmenin, ihracat potansiyelini artırmanın ancak ve ancak enflasyonun ve beklentilerin kontrol altına alınmasıyla mümkün olduğunu düşünüyoruz. Nitekim Merkez Bankamız, dün yayınladığı Enflasyon Raporu ile 2022 yıl sonu enflasyon tahminini yüzde 17,6 puanlık artışla yüzde 60,4'e yükseltti. Ocak ve Nisan aylarında da sırasıyla 11,4 ve 19,6 puanlık revizyonlar yapılmıştı. Bu yüksek revizyonlar, geleceğe yönelik öngörü yapmanın ne kadar zorlaştığını açıkça ortaya koyuyor. Tabii ki yüksek faizler, maliyet anlamında Türk sanayicisinin yıllardan beri en çok muzdarip olduğu konulardan biridir. Nitekim İSO 500 çalışmalarımızda da yüksek kur ve faizlerin işletmelerimize getirdiği yükün özellikle son yıllarda arttığı açıkça görülmektedir. 2021 yılında İSO 500 şirketleri elde ettiklerin faaliyet karının yüzde 60'ından fazlasına finansman giderlerine ayırmak durumunda kalmıştır. Bu oran daha küçük ve orta ölçekli şirketleri kapsayan İSO İkinci 500'de yüzde 38 ile nispeten daha düşük olsa da geçen yıla göre önemli artış göstermiştir. Yüksek faiz yükü altında gerçekten çok zorlu mücadele vermekte olan sanayicilerimizin; faiz maliyetlerinin düşürülmesine dönük çalışmaların en güçlü taraftarı olacağından hiç kimsenin şüphe duymaması gerekir. Ancak ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan birtakım adımlar kısa vadede yüksek faize dönük bazı çözümler getirse dahi, oluşturduğu güven kırılmalıkları, beklentilerdeki bozulmaların etkisiyle daha uzun vadede hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırmakta hem de maliyetini artırmaktadır. Dolayısıyla bu politikalar, uygulamada da görüldüğü gibi bırakın faizleri düşürmeyi, faiz oranlarını altından kalkılması daha da zor noktalara taşımaktadır. Bu nedenle güçlü, öngörülebilir bir para politikasının orta ve uzun vadede sanayimize, reel sektörümüze katkı verecek en temel çözümlerin başında geldiğini özellikle vurgulamak istiyorum.”

Eximbank kaynaklı reeskont kredileri yaşamsal kaynak

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan konuşmasında, Türk sanayi ve ihracatçısının karşı karşıya kaldığı bir dizi sorunu da paylaştı. Tüketici fiyatlarında gelinen seviyelerin iç talebin seyrine ve fiyatlamalara dönük belirsizlik yaratmasına, yurtdışı üretici fiyatların rekabet koşullarını olumsuz etkilemesine ve atılan olumlu adımlara rağmen liranın seyrine dönük devam eden belirsizliklere değinen Bahçivan, ancak tüm bunların arasında Türk sanayicisi ve ihracatçısını en çok zorlayan sıkıntının nitelikli finansmana erişimde yaşandığını dile getirdi.

Bu noktada Eximbank reeskont kredilerine erişilmesinin önemine geniş yer ayıran Bahçıvan, şunları söyledi: “Bankalarda TL cinsi ticari kredi faizleri yüzde 40 bandını aşmıştır, risk primimizin ne yazık ki 900 gibi tarihi seviyelere dayanması neticesinde ise yurtdışından borçlanma olanakları en aza inmiştir. Bankalar ve şirketler yurtdışından borçlanmalarda zorlanmakta ve iki haneli döviz cinsi faizler ile karşılaşmaktadır. Bu anlamda Eximbank kaynaklı reeskont kredilerinin Türk ihracatçıları açısından ne denli yaşamsal bir kaynak olduğu çok açık görülmektedir. Finansman kaynaklarına erişimde ciddi sıkıntıların yaşandığı son yıllarda Eximbank, ihracatçı sanayicilerimizin en güçlü finansal iş ortağı ve tedarik kaynağı konumuna gelmiştir. İhracatımızın 250 milyar dolar seviyesine ulaşmasında şüphesiz Eximbank’ın uygulamış olduğu dinamik ve yeni nesil projelerin çok büyük katkısı olmuştur. Dolayısıyla haziran ayı itibarıyla reeskont kredisi kullanmak için döviz gelirinin yüzde 40’ını Merkez Bankası’na, yüzde 30’unu bankalara satma zorunluluğu getirilmesi ve izleyen bir aylık dönemde döviz almama taahhüdünün şart koşulması şeklindeki adımlar ihracatçılarımızı gerek kaliteli finansmana erişimi zorlaştırması gerekse de kur zararı yaratması ve yine gerekse de ciddi anlamda operasyon yükü getirmesi nedeniyle oldukça olumsuz yönde etkilemiştir. Unutulmamalıdır ki sanayimiz, üretim ve ihracatı için gerekli hammadde ve ara malını ithal etmek ve gerekli yatırımları hayata geçirmek için dövize ihtiyaç duymaktadır. İhracattan elde edilen gelirin çok büyük bölümünün bu alanlar için harcandığını, sanayimizin hiçbir zaman dövizden gelir elde etmeyi amaçlamadığını, ancak üretim ve ihracatını sürdürebilmesi bu döviz gelirinin hayati önem taşıdığını özellikle vurgulamak istiyorum. Son dönemde Eximbank’ın kredi musluklarını büyük oranda kılması da firmalarımızı son derece olumsuz etkilemektedir. Bu anlamda az önce de ifade ettiğim gibi, alternatif piyasalarda zaten fazlasıyla kaynak sıkıntısı çeken ihracatçımız açısından Eximbank kaynaklarına ulaşamamak, telafi edilemeyecek boyutta sorunları giderek artırmaktadır.”

BDDK’nın adımı kredilere ulaşımı zorlaştırdı

Haziran ayı sonunda BDDK’nın şirketlerin TL cinsi kredi kullanımına döviz varlığı sınırı getiren adımının kredilere ulaşımı daha da zorlaştırdığına ve bazen dakikaların dahi önemli olduğu günümüz dünyasında süreleri uzattığına tanık olduklarının altını çizen Bahçıvan “Bu tablonun önümüzdeki birkaç hafta içerisinde aynı bakış açısıyla devam etmesi durumunda sürecin çok daha ağırlaşacağını üzülerek belirtmek durumundayız. Yine İSO 500 ve İSO İkinci 500 sonuçları göstermektedir ki; işletme faaliyetleri giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edilirken borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalma söz konusu. Bunların yanı sıra 2021’de sanayicilerin bankalara olan borçlarından; çok daha büyük bir hızla başka firmalara olan borçlarının artması da yeni bir durum olarak dikkat çekiyor. Finansman koşullarının sıkılaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı bugünlerde, sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, yakın zamanda yapmış olduğum açıklamamda da vurguladığım gibi zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödemeler risklerine işaret etmesi bakımından endişe yaratıyor. Ayrıca sürecin bu şekilde devam etmesi halinde başta yakın gelecekteki ihracat rakamları ve üretim rakamları olmak üzere, ekonomimizi olumsuz etkileyecek birtakım gelişmelerin arifesinde olduğumuzu da üzülerek belirtmek istiyorum” dedi.

Türkiye ile Rusya arasında ticaretin ruble ile yapılması gerek

Bu sorunlardan yola çıkarak sanayiciler olarak genel beklentilerinin öncelikle kredi ve finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi veya esnetilmesi olduğunu vurgulayan Bahçıvan, sözlerini şöyle tamamladı:

“Eximbank bir an önce finansman işlevlerine kavuşmalıdır. Bankaların kredi olanakları üzerindeki kısıtlayıcı karşılık kararları da esnetilmelidir. Benzer şekilde TCMB, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmelidir. Konuya, sanayimizin üretim ve ihracatını sürdürebilmesi için hayati önem taşıyan yatırım yönünden baktığımızda, yatırımcı firmalarımızın uygun maliyetli finansmana erişim ve taahhütlerini yerine getirmesi açısından kamu bankaları aracılığıyla kullanılmakta olan Merkez Bankası kaynaklı yatırım avans kredisini çok önemli bir finansal enstrüman olarak görmekteyiz. Ancak bu kapsamdaki yatırımcı müracaatlarına ilişkin süreçlerin çok daha hızlı bir şekilde işletilmesi, yatırımcı firmalarımızın bu finansman aracına daha etkin bir şekilde eriştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Son olarak, en önemli ihracat pazarlarımızdan olan Rusya ile ticari ilişkilerimize de değinmek istiyorum. Ukrayna ile Rusya arasında beş ay aşkın bir süredir devam eden savaş ve Rusya’ya uygulanan uluslararası yaptırımlar nedeniyle bu ülkeye yapılan ihracat bedellerinin dolar veya euro cinsinden ülkemize gelmesi mümkün olmamaktadır. Türkiye ile Rusya arasındaki ticaretin ruble ile yapılabilmesi bu soruna çözüm olabilecektir. İhracatçılarımız ürün bedelleri ruble olarak Türkiye’ye geldiğinde, rublenin Türk bankacılık sektöründe süratlice TL’ye çevrilebilmesi gerekmektedir.”

Kavcıoğlu: “Sanayi dostu hedefli politikalarımızla yanınızdayız”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu da şunları söyledi: “Dünya fırtınalı zor bir zamandan geçiyor. Sanayimiz bu fırtınayı hem kendi çabaları hem de TCMB’nin sağladığı finansal koşullar sayesinde olabilecek en iyi şekilde geçiriyor. Her kriz bu sayede fırsata dönebiliyor. TCMB reel sektörler iç içedir. Merkez Bankası, makroekonomik koordinasyon ile kredilerin hem uygun maliyetli hem de cari fazla odaklı iktisadi faaliyetle uyumlu dağılımı için hedefli kredi yaklaşımını benimsemiştir. Hem kredi programları hem faiz kararları hem de makro ihtiyati önlemleriyle bu politikasını kararlılıkla uyguluyor. Yeni ekonomi modelimizde cari fazlaya destek olacak hedefli kredi politikalarımızla ülke ekonomimiz için en verimli sonuçları almaya odaklanmış durumdayız, tüm düzenleme ve kararlarımızı da bu doğrultuda alıyoruz. Merkez Bankası olarak arz sürekliliği ve cari fazla kapasitemizi destekleyecek finansal koşulları oluşturmayı amaçlayan sanayi dostu hedefli politikalarımızla yanınızda olmaya devam edeceğiz.”